

VILNIAUS APYGARDOS ADMINISTRACINIS TEISMAS

SPRENDIMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2018 m. vasario 5 d.

Vilnius

Vilniaus apygardos administracinių teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Mefodijos Povilaitienės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja), Donato Vansevičiaus ir Liudmilos Zaborovskos, teismo posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinių bylų pagal pareiškėjo skundą atsakovei Neries regioninio parko direkcijai dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Teismas

n u s t a t ē :

pareiškėjas 2017-10-05 teismui elektroninių ryšių priemonėmis per EPP pateikė skundą, kurį 2017-10-19 bei 2017-10-27 patikslino, prašydamas „įpareigoti atsakovę išnagrinėti klausimą dėl prieplaukos įrengimo saugomoje teritorijoje teisėtumo ir išsamiai atsakyti pareiškėjui, kitaip tariant „panaikinti Neries regioninio parko direkcijos 2017-09-05 raštą Nr. V3-285-(5.6) ir išnagrinėti pareiškėjo 2017-06-14 pranešimą iš naujo“.

Paaškino, kad pareiškėjas 2017-06-14 pateikė pranešimą Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai (toliau – ir VTPSI) dėl plūduriuojančio liepto įrengimo teisėtumo, prašydamas pranešti apie per elektroninio pranešimo formą pateikto prašymo nagrinėjimo rezultatus. VTPSI 2017-07-19 raštu persiuntė pareiškėjo pranešimą vertinti Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamento (toliau – ir Vilniaus RAAD), tuo tarpu Vilniaus RAAD 2017-08-17 raštu persiuntė pareiškėjo klausimą dėl liepto teisėtumo nagrinėti atsakovei Neries regioninio parko direkcijai. Pareiškėjo teigimu, atsakovės pateiktame 2017-09-05 rašte neatsakoma į pareiškėjo pateiktą klausimą, iš rašto turinio matyti, kad ji šio klausimo nenagrinėjo. Atsakovė ginčiamame rašte pateikia informaciją dėl liepto įrengimo žalos Karoliniškių kraštovaizdžio draustiniui, nors pareiškėjas tokio klausimo savo prašyme net nekėlė. Pareiškėjas nurodo, kad priežastys dėl kurių įsteigtas Karoliniškių parko draustinis nesusijusios su klausimu dėl prieplaukos įrengimo. Pažymėjo, kad įsteigus valstybinį draustinį, jame galioja saugomų teritorijų režimas, todėl asmuo, įrengęs prieplauką turėjo suderinti prieplaukos projektą ir jos laikymo sąlygas su saugomos teritorijos direkcija. Kadangi šiuo atveju prieplaukos projektas su atsakove nebuvo suderintas, asmeniui, įrengusiam prieplauką, turėjo būti taikyta atsakomybė už saugomų teritorijų apsaugos ir naudojimo režimo pažeidimą. Atsakovė, neišnagrinėjusi pareiškėjo pateikto klausimo ir atsakydama tik formaliai, faktiškai neveikė ir toks jos neveikimas pažeidė valdžios įstaigų prievolę tarnauti žmonėms.

Teismo posėdyje pareiškėjas nedalyvavo, apie teismo posėdžio vietą ir laiką pranešta tinkamai.

Atsakovė Neries regioninio parko direkcija atsiliepime į pareiškėjo skundą nurodė, kad su skundu nesutinka, prašo jį atmesti kaip nepagrištą.

Paaškino, kad Karoliniškių draustinis yra priskirtas Neries regioninio parko direkcijai, todėl ji šioje teritorijoje vykdo rūšių monitoringą, vykdo apsaugos ir tvarkymo priemonių įgyvendinimą. Pažymėjo, kad Karoliniškių draustiniu riba eina Neries upės pakrante. Kadangi plūduriuojantis lieptas yra už draustinio ribų, veikla už draustinio ribų nėra Neries regioninio parko direkcijos kompetencija. Atkreipė dėmesį, kad Vilniaus RAAD pareiškėjui išaiškino, jog miestų ir miestelių teritorijose esančiuose vandens telkiniuose leidžiama laikytis plūduriuojančius lieptus, kurių plotas neviršija 30 kv. m., o ilgis – 15 m. Patikrinimo metu nustatyta, kad ginčo įrenginys neviršija leidžiamų parametru. Jeigu tokis įrenginys būtų draustinyje jis taip pat būtų leidžiamas, nes plūduriuojantis lieptas negali pakenkti kraštovaizdžiui, gamtos ir nekilnojamosios kultūros vertybėms. Akcentavo, kad apie nurodytas aplinkybes pareiškėjui atsakyta Neries regioninio parko direkcijos 2017-09-05 raštu Nr. V3-285 (5.6). Pastebėjo, kad šiuo metu jokio plūduriuojančio liepto pareiškėjo nurodytoje vietoje nebéra.

Teismo posėdyje atsakovės Neries regioninio parko atstovai teismo posėdyje nedalyvavo.

Teismas

k o n s t a t u o j a:

Bylos duomenims nustatyta, kad pareiškėjas per elektroninę pranešimo formą nurodė aplinkybes, jog Vilniuje, Karoliniškių kraštovaizdžio draustinyje, Neries pakrantėje prie gyvenamojo namo Šaltunų g. 2, buvo pastatyta prieplauka, į kurią plaukioja laivas reg. Nr. K-6086. Pareiškėjas prašė patikrinti ar tai savavališka statyba, nes spėjama, kad tokiam statiniui valstybinėje žemėje saugomoje teritorijoje paviršinių vandenų apsaugos zonoje yra reikalingas leidimas, apie kurį viešos informacijos nepavyko rasti.

Neries regioninio parko direkcija 2017-09-05 raštu Nr. V3-285-(5.6) atsakė, kad atlikus patikrinimą nurodytoje teritorijoje žala Karoliniškių kraštovaizdžio draustinio saugomoms vertybėms ir aplinkai nenustatyta.

Byloje yra kilęs ginčas dėl Neries regioninio parko direkcijos rašto teisėtumo ir pagrįstumo bei pagrindo įpareigoti Neries regioninio parko direkciją iš naujo išnagrinėti pareiškėjo pranešimą dėl prieplaukos įrengimo.

Pirmiausia, pažymėtina, kad Neries regioninio parko direkcija yra viešojo administravimo subjektas, kuris, vadovaudamas Neries regioninio parko nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-04-29 nutarimu Nr. 490 „Dėl regioninių parkų nuostatų patvirtinimo“, 12 punktu, organizuoja Neries regioninio parko apsaugą ir tvarkymą. Taigi, Neries regioninio parko direkcijos veiklai taikytinos Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir VAI) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 patvirtintos Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklių (toliau – ir Taisyklės) nuostatos.

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – ir VAI) nustato kreipimosi į viešojo administravimo subjektus formas – prašymą ir skundą. Prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, prašant priimti administracinių sprendimų arba atliki kitus teisės aktuose nustatytus veiksmus (VAI 2 straipsnio 14 dalis). Skundas – asmens rašytinis kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriamo nurodoma, kad yra pažeistos jo teisės ar teisėti interesai, ir prašoma juos apginti (VAI 2 straipsnio 15 dalis). Asmenų skundai dėl viešojo administravimo subjekto veiksmų, neveikimo ir administracinių sprendimų nagrinėjami VAI trečiąjame skirsnyje nustatyta tvarka (VAI 14 straipsnio 3 dalis). Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles (VAI 14 straipsnio 1 dalis).

VAI trečiasis skirsnis reglamentuoja administracinių procedūros įgyvendinimo tvarką. Pagal

VAĮ 19 straipsnio 1 dalį, administracinių procedūrų – pagal šiį įstatymą viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant skundą apie viešojo administravimo subjekto veiksmais, neveikimu ar administraciniuose sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinių procedūros sprendimą. Išvertinus aukščiau nurodytą teisinį reglamentavimą, darytina išvada, jog Neries regioninio parko direkcija priima skirtingo pobūdžio galutinius sprendimus (atsakymą arba administracinių procedūros sprendimą), priklausomai nuo asmens kreipimosi pobūdžio (skundo arba prašymo).

Nagrinėjamu atveju nustatyta, kad pareiškėjas per elektroninę pranešimo formą nurodė aplinkybes, jog Vilniuje, Karoliniškių kraštovaizdžio draustinyje, Neries pakrantėje prie gyvenamojo namo Šaltunų g. 2, šį mėnesį buvo pastatyta prieplauka, į kurią plaukioja laivas reg. Nr. K-6086. Pareiškėjas praše patikrinti ar tai savavališka statyba, nes spėjama, kad tokiam statiniui valstybinėje žemėje saugomoje teritorijoje paviršinių vandenų apsaugos zonoje yra reikalingas leidimas, apie kurį viešos informacijos nepavyko rasti. Iš pareiškėjo kreipimosi turinio matyti, kad tai yra asmens rašytinis kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriuo pareiškėjas prašo apginti ne savo pažeistas teises, tačiau įstatymo saugomus interesus, ištirti ar nurodomi veiksmai néra savavališka statyba. Atnižvelgiant į tai, daroma išvada, kad pareiškėjo kreipimasis laikytinas skundu Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnio 2 dalies 15 punkto prasme ir dėl tokio pareiškėjo skundo turėjo būti priimtas administracinių procedūros sprendimas. Administracinių procedūrų baigiant administracinių procedūros sprendimo priėmimui (VAĮ 34 straipsnio 1 dalis), kuris, VAĮ 2 straipsnio 11 ir 12 dalij prasme, apibrėžiamas kaip administracinius sprendimus, kuriame išreikšta viešojo administravimo subjekto valia. Sprendimui, priimamam baigiant administracinių procedūrą, taikytini ir VAĮ 8 straipsnyje nustatyti reikalavimai (Lietuvos vyriausiojo administracinių teismo (toliau – ir LVAT) 2012-05-14 nutartis administraciniuje byloje Nr. A756-1265/2012; LVAT 2013-01-30 nutartis administraciniuje byloje Nr. A-525-150/2013).

VAĮ 8 straipsnio 1–3 dalyse nurodyta, kad individualus administracinius aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės turi būti motyvuotos. Individualiam administraciniams aktei turi būti aiškiai suformuluotos nustatytos arba suteikiamas teisės ir pareigos ir nurodyta akto apskundimo tvarka. Individualus administracinius aktus turi būti pasirašytas jų priėmusio pareigūno ar valstybės tarnautojo arba viešojo administravimo subjekto vadovo, jo pavaduotojo ar įgalioto asmens ir patvirtintas antspaudu. Kai individualus administracinius aktus priimamas naudojantis valstybės informaciniems sistemomis, jo pasirašymui ir patvirtinimui antspaudu prilyginamas patvirtinimas (autorizavimas) valstybės informaciniuje sistemoje.

Lietuvos vyriausiasis administracinių teismas savo praktikoje ne kartą yra konstatavęs, kad VAĮ 8 straipsnio nuostatos reiškia, jog viešojo administravimo subjekto priimtame individualiam teisės akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinių aktų (VAĮ 8 straipsnio 1 dalis); motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų reikalavimų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (LVAT 2008-06-12 nutartis administraciniuje byloje Nr. A756-700/2008; LVAT 2009-04-02 nutartis administraciniuje byloje Nr. A756-422/2009).

Nurodytos nuostatos taip pat patvirtina, jog individualiam administraciniams aktui keliamas motyvuotumo reikalavimas. Administracinių sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimanciam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinius aktus turi būti tokis, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykų esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiose, būtų aiškus tų visuomeninių santykų teisinis kvalifikavimas. Nesilaikant minėtų nuostatų kyla pagrista abejonė dėl tokio administracinių akto teisėtumo bei pagrįstumo, įgalinanti teismą, nagrinėjančią tokią bylą, skundžiamą viešojo administravimo subjekto individualų administracinių aktų panaikinti (LVAT 2008-11-19 nutartis administraciniuje byloje Nr. A556-1898/2008; 2008-12-19 nutartis administraciniuje byloje Nr. A756-2036/2008). Be to, LVAT 2014-04-02 nutartyje

administracineje byloje Nr. AS662-484/2014 pažymėjo, administracines procedūros sprendimas negali būti prilyginamas informacinio pobūdžio dokumentui, todėl teismas turi įvertinti, ar pareiškėjo skundas išnagrinėtas laikantis VAĮ trečiajame skirsnyje įtvirtintų taisyklių, reglamentuojančią administracine procedūrą.

Iš bylos medžiagos matyti, kad Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamentas 2017-08-17 raštu Nr. (38-18)-VR-1.7-6172 klausimą dėl plūduriuojančio liepto įrengimo teisėtumo persiuntė pagal kompetenciją nagrinėti Neries regioninio parko direkcijai. Iš ginčijamo Neries regioninio parko direkcijos 2017-09-05 rašto Nr. V3-285-(5.6) turinio matyti, kad atsakovė tame nurodė tik tai, kad specialistams atlikus patikrinimą nurodytoje teritorijoje žala Karoliniškių kraštovaizdžio draustinio saugomoms vertybėms ir aplinkai nenustatyta. Teisėjų kolegija, įvertinus gičijamo rašto turinį bei atsižvelgdama į LVAT praktikoje suformuluotus išaiškinimus, doro išvadą, kad Neries regioninio parko direkcijos 2017-09-05 raštas Nr. V3-285-(5.6) negali būti laikomas tinkamu pareiškėjo skundo išnagrinėjimu Viešojo administravimo įstatymo prasme, nes atsakovo gičijamame rašte ne tik kad nera išdėstyti jokie faktiniai duomenys, bet tame iš esmės net nera išdėstyti ir jokie sprendimo priėmimo motyvai, rašte nepateiktas joks teisinis pagrindas (teisinis argumentavimas bei teisės normos). Vertinant atsakovo sprendimo turinį, galima daryti išvadą, kad tame iš esmės tik pateikiama informacija, tačiau, kaip pažymėta LVAT 2014-04-02 nutartyje administracineje byloje Nr. AS662-484/2014, administracines procedūros sprendimas negali būti prilyginamas informacinio pobūdžio dokumentui.

Pažymėtina, kad gičijamame sprendime taip pat nera nurodyta kokie patikrinimo veiksmai buvo atlikti, nepridedama patikrinimo aktų ar kitų dokumentų patvirtinančių atliktą patikrinimą. Nors atsakovė teismui teiktame atsiliepime nurodė teisinį pagrindą bei kitas aplinkybes susijusias su gičiu, pagal LVAT suformuotą administracinių teismų praktiką, administracino akto priėmimo motyvai pagal įstatymą privalo būti nurodomi pačiame administraciniame akte. Skundžiamo sprendimo priėmimo motyvų nurodymas teismo proceso metu neturi būti vertinamas ir nedaro įtakos nemotyvuoto sprendimo teisėtumui (LVAT 2013-06-13 sprendimas administracineje byloje Nr. A502-940/2013; LVAT 2015-01-08 nutartis administracineje byloje Nr. A-1-502/2015). Teismas nera įgalintas atsižvelgti į skundžiamą teisės aktų priėmimo pagrindų papildymus, teikiamus atsiliepimą ar kitokį procesinių veiksmų metu, jei tie papildymai savo esme yra visiškai nauji teisės aktų priėmimo pagrindimo pagrindai. Priešingu atveju, teisminės gynybos besikreipusiam asmeniui taptų sunku apsiginti, o teismui apibrėžti bylos nagrinėjimo ribas bei priimti sprendimą, todėl kai yra skundžiamas teisės aktas, yra vertinama, kokiais faktiniais pagrindais jis priimtas bei kokia teisinė kvalifikacija pritaikyta. Tai ir yra bylos nagrinėjimo ribos. Tik esant konkretiems teisės aktų priėmimo pagrindams, aiškiam teisiniam įvertinimui, įmanoma pasisakyti dėl tokio skundžiamų sprendimų teisėtumo bei pagrįstumo (LVAT 2014-04-09 nutartis administracineje byloje Nr. A556-1068/2014). Todėl nagrinėjamu atveju, teismas doro išvadą, kad atsakovas, kaip viešojo administravimo subjektas, negali taisytis priimto ir gičijamo administracino akto trūkumų nurodydamas papildomą ir kitokį teisinį akto pagrindimą tai atlirkamas nagrinėjant gičą teisme.

Teismas, įvertinęs gičijamo Neries regioninio parko direkcijos 2017-09-05 rašto Nr. V3-285-(5.6) turinį, doro išvadą, kad jis neatitinka VAĮ 8 straipsnio individualiam teisės aktui keliamų reikalavimų, todėl yra naikintinas, nes jį priimant buvo pažeistos pagrindinės procedūros, ypač taisylkės, turėjusios užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą bei sprendimo pagrįstumą (Administracinių bylų teisenos įstatymo 91 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Teismui nusprenodus panaikinti gičijamą raštą, Neries regioninio parko direkcija įpareigojama iš naujo išnagrinėti pareiškėjo 2017-06-14 skundą savo kompetencijos ribose ir priimti Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio reikalavimus atitinkančią sprendimą.

Vadovaudamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 84–87 straipsniais, 88 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 132 straipsnio 1 dalimi, 133 straipsniu, teismas

n u s p r e n d ē:

Pareiškėjo skundą tenkinti.

Panaikinti Neries regioninio parko direkcijos 2017-09-05 raštą Nr. V3-285-(5.6).

Ipareigoti Neries regioninio parko direkciją iš naujo išnagrinėti pareiškėjo 2017-06-14 skundą savo kompetencijos ribose.

Sprendimas per vieną mėnesį nuo jo paskelbimo dienos gali būti skundžiamas apeliaciniu skundu Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, skundą paduodant šiam teismui arba per Vilniaus apygardos administracinių teismą.

Teisėjai

Mefodija Povilaitienė

Donatas Vansevičius

Liudmila Zaborovska